

8. Grensoverschrijdend gedrag

WAT MOET JE DOEN?

- Een procedure grensoverschrijdend gedrag op maat van je opvang maken.
- Elke ernstige situatie van grensoverschrijdend gedrag zo snel mogelijk aan Kind en Gezin melden.

WAT IS GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG?

Een situatie waarin een kind het slachtoffer is of het slachtoffer dreigt te worden van bedreigingen of geweld van een persoon die aanwezig is in de kinderopvang (bijvoorbeeld: door medewerkers, gezinsleden, toevallige aanwezigen, stagiaires, ...).

Is er een grens overschreden? Dit is niet altijd zwart/wit. Uit je bezorgdheid als je twijfelt. Een voorbeeld: *Het is middag. Alle peuters zitten rond de tafel. Je vriendin die komt meehelpen dwingt Senne alweer om zijn bord leeg te eten. Ze roept dreigend: 'Senne, houd op met treuzelen en eet je bord leeg! Je blijft zitten tot je bord leeg is!'*

WAAROM EEN PROCEDURE?

In de kinderopvang kan je in contact komen met grensoverschrijdend gedrag. Dit komt onverwacht en veroorzaakt veel stress. Je weet niet hoe jij (of je collega's) zullen reageren. Jonge kinderen zijn kwetsbaar en hebben jouw hulp nodig.

Een procedure helpt jou hierbij. Je hebt er op voorhand over nagedacht en de belangrijke stappen genoteerd. Zo kan je snel en goed handelen als het zich voordoet. Het is ook belangrijk om na te gaan hoe je grensoverschrijdend gedrag in de opvang kan voorkomen: hoe werk je aan preventie?

WAT BEVAT DE PROCEDURE GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG?

- De procedure bestaat uit drie luiken.
  1. Hoe voorkom je het? (preventie)
  2. Hoe merk je grensoverschrijdend gedrag op? (detectie)
  3. Hoe reageer je er gepast op? (aanpak)
- Een goede procedure is bruikbaar en is kort.
- Deze vragen helpen je op weg. Denk na over mogelijke situaties van grensoverschrijdend gedrag.
  - **Zoek op voorhand uit bij wie je terecht kan als je bezorgd bent. (preventie)**
    - In jouw opvang (bv. een dienstverantwoordelijke, collega, bestuurslid, ...)
    - Bij organisaties in de buurt. Neem best op voorhand eens contact. (bijvoorbeeld je pedagogisch ondersteuner, het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, de huisarts, de politie, ...)

- Noteer hun contactgegevens en hou ze up-to-date. Dit is een hele hulp als je met grensoverschrijdend gedrag geconfronteerd wordt.
- **Hoe kan je grensoverschrijdend gedrag voorkomen? (preventie)**
  - Bijvoorbeeld. Hoe maak je gedrag bespreekbaar? Hoe werk je aan draagkracht? Hoe ga je het welbevinden van kinderen na?
  - Hoe maak je procedure en preventie-aanpak bekend?
- **Opmerken van grensoverschrijdend gedrag (detectie)**
  - Hoe herken je signalen?
  - Met wie deel je je bezorgdheid?
  - Wie verzamelt informatie? Met wie bespreek je deze?
- **Aanpak - Wie doet wat?**
  - Melden aan de organisator, Kind en Gezin,...?
  - Contact opnemen met pedagogisch ondersteuner, Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, ...
  - Gesprek met de ouders van het kind, met medewerkers, ...
- **Nazorg - Wie doet wat?**
  - Hoe het welzijn van jezelf, medewerkers, kinderen, ... opvolgen?
- **Evalueer regelmatig**
  - Hoe je procedure verbeteren?
  - Met welke regelmaat? (Je moet ze binnen een cyclus van 5 jaar evalueren.)

MEER WETEN

- Een goed werkdocument, brochure en leermodule vind je op de website van Kind en Gezin, ga naar 'Professionelen', 'Sector Kinderopvang', 'Kwaliteit', 'Veiligheid'.

HULP NODIG?

Raadpleeg de hulpmiddelen van 't OpZet op www.voorzet.be. Ga naar 'Hulpmiddelen'.

Ben je verontrust over de thuissituatie van een kind?

Richt je tot een Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. De procedure 'grensoverschrijdend gedrag in de kinderopvang' geldt niet voor een verontrustende situatie bij het kind thuis.

Meer info op www.kindermishandeling.be.